

2²blackdot

“Esasen konu hep 2 nokta arasındadır”

Haftalık Politik ve Jeopolitik Gelişmeler

06 Ocak 2025

Bu hizmet size 2blackdot ve Tema Grup tarafından ücretsiz verilmektedir. Bu yazılanlar yatırım tavsiyesi değildir.

Hazırlayan: Hakan Çalışkantürk

2twoblackdots@gmail.com

<https://www.2blackdots.com>

*** Yasal Uyarı:*** Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; a racı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, yatırım ve kalkınma bankaları ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde ve yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel olarak sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu yorum ve tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihinize uygun olmayabilir. Bu nedenle sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Gerek bu yayındaki gerekse bu yayında kullanılan kaynaklardaki hata ve eksikliklerden ve bu yayındaki bilgilerin kullanılması sonucundaki yatırımcıların ve/veya ilgili kişilerin uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan, kar yoksunluğundan, manevi zararlardan ve her ne şekilde ve surette olursa olsun üçüncü kişilerin uğrayabileceği her türlü zarardan dolayı 2blackdot ve Hakan Çalışkantürk sorumlu tutulamaz.

“KÜRESEL GÜVENLİK VE POLİTİK RİSK BAĞLAMINDA” 2025 PROJEKSİYONU

Geçen hafta 2024 değerlendirmesini yapmıştık. Bu hafta 2025 yılına bakıyoruz. İyi okumalar.

1. 2025'in Güvenlik Trendleri ve Risk Değerlendirmesi

- **Jeopolitik Gerilimler:** Büyük güç rekabeti (ABD, Çin, Rusya) ve bölgesel etkileri.
- **Enerji Güvenliği:** Yeşil dönüşümle birlikte fosil yakıt bağımlılığındaki değişim ve enerji krizleri.
- **Küresel Ekonomik Durgunluk Riski:** 2024'teki ekonomik belirsizliklerin 2025'teki olası yansımaları.
- **Teknolojik Güvenlik:** Siber saldırılar, yapay zekâ destekli tehditler ve kritik altyapıların savunmasızlığı.

2. 2025 için Kritik Politik Riskler

- **Bölgesel Odaklı Riskler:**
 - **Avrupa:** Ukrayna Savaşı sonrası yeniden yapılanma ve NATO-AB ilişkileri.
 - **Orta Doğu:** İran-Suudi Arabistan ilişkileri ve İsrail-Filistin gerilimi.
 - **Asya Pasifik:** Tayvan üzerinden ABD-Çin rekabetinin yoğunlaşması.
 - **Afrika:** Çatışma bölgelerinde istikrarsızlık ve artan Çin nüfuzu.
 - **Latin Amerika:** Yükselen popülizm ve ekonomik krizlerin etkileri.

• İklim Krizine Bağlı Riskler:

2025'te iklim değişikliği kaynaklı göç, doğal afetler ve tarımsal üretimdeki dalgalanmalar.

- **Yükselen Popülizm ve Siyasi Kutuplaşma:** Demokratik kurumlara yönelik zayıflama.

3. Küresel Güvenlikte Yeni Dinamikler

- **Çok Taraflılık mı, Tek Taraflılık mı?:** Küresel güvenlik mekanizmalarının değişimi (BM, NATO, BRICS).
- **Yapay Zekâ ve Askeri Stratejiler:** Yeni nesil savaş teknolojileri ve etik ikilemler.
- **Kritik Tedarik Zincirleri:** Yarı iletkenler ve stratejik hammaddelerde bağımlılık.

4. 2025 Yılı Öngörüler

- **Ülkeler Bazında Değerlendirme:**
 - **Gelişen Pazarlar:** Yeni büyüme fırsatları ve politik riskler.
 - **Stabil Ekonomiler:** Düşük riskli ancak yavaş getiri sağlayan bölgeler.
- **Sektörel Risk ve Fırsatlar:**
 - Yenilenebilir enerji, savunma sanayii, dijital altyapı ve sağlık teknolojileri.
- **Uzun Vadeli Stratejiler:** İklim krizine uyumlu yatırımlar ve bölgesel çeşitlendirme.

2025 ORTADOĞU PROJEKSİYONU

1. Bölgesel Güvenlik Dinamikleri

a) İran-Suudi Arabistan Normalleşmesi ve Jeopolitik Etkileri

- **Yeni Güç Dengeleri:** 2023'te başlayan İran-Suudi Arabistan yakınlaşmasının kalıcılığı, Yemen'deki savaşın sonlandırılmasına ve bölgesel iş birliğinin artmasına katkı sağlayabilir. Ancak bu iş birliğinin kırılabilir yapısı, bölgede yeni gerilimlere yol açabilir.
- **Nükleer Gerginlik:** İran'ın nükleer programına ilişkin Batı ile müzakereler durma noktasında. 2025'te bu durum bölgedeki ülkelerin savunma stratejilerini yeniden şekillendirebilir (örneğin, Suudi Arabistan'ın nükleer enerji programına hız vermesi).

b) İsrail-Filistin Sorunu

- **Artan Gerilimler:** 2024'te İsrail hükümetinin sert politikaları ve Filistinli gruplar arasında artan direnişin az da olsa 2025'te daha asimetrik çatışmalara dönüşme riski bulunuyor.
- **Bölgesel Etkiler:** Arap ülkelerinin normalleşme anlaşmalarına rağmen halk tepkilerinin artması ve bölgesel aktörlerin Filistin meselesine yaklaşımında yeniden radikalleşme riski düşük de olsa var.

c) Irak ve Suriye

- **İŞİD'in Kalıntıları:** ABD ürünü İŞİD'in düşük ölçekli operasyonlarla hala tehdit oluşturduğu Irak ve Suriye, güvenlik açısından hassas kalmaya devam edecek.
- **Suriye'de Diplomatik Açılımlar:** 2024'te başlayan Arap Ligi açılımının 2025'te ne ölçüde sonuç vereceği belirsiz. Yaptırımların kaldırılması ve yeniden inşa süreci, bölgesel iş birliği için kritik öneme sahip.
- Türkiye ve AB etkisi bölgede daha çok hissedilecek.

2. Enerji Güvenliği ve Ekonomik Riskler

a) Petrol ve Doğal Gazın Stratejik Önemi

- **Petrol Fiyatlarında Dalgalanma:** OPEC+ politikaları, 2025'te de enerji piyasalarını etkileyebilir. Bölgedeki ülkelerin yeşil dönüşüm stratejilerindeki yavaşlama, karbon odaklı ekonomiye bağımlılığı artırıyor.
- **Enerji İhraç Eden Ülkelerde İstikrar:** Körfez ülkeleri (Suudi Arabistan, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri), enerji gelirlerini çeşitlendirme çabalarını sürdürse de ekonomik kriz riskine karşı hassas durumda.

b) Yeşil Dönüşüm ve Su Krizi

- **İklim Krizi ve Su Yönetimi:** Ortadoğu, 2025'te su kaynaklarının azalmasıyla daha büyük bir insani ve ekonomik krizle karşı karşıya kalabilir. Özellikle Irak, Suriye ve Ürdün gibi ülkelerde su kıtlığı, daha hissedilir olacak.

3. Güvenlik Tehditleri ve Aktörler

a) Bölgesel ve Küresel Güçlerin Rekabeti

- **ABD ve Çin Rekabeti:** ABD'nin bölgede geleneksel müttefikleriyle ilişkilerini güçlendirme çabaları, Çin'in ekonomik nüfuzunu artırmasıyla dengeyi bozabilir.
- **Rusya'nın Etkisi:** Ukrayna savaşı sonrası Rusya'nın Ortadoğu'daki etkisi zayıflasa da, özellikle Suriye ve İran'da varlığını farklı araçlarla sürdürmesi bekleniyor.
- **İran Etkisi:** Vekalet savaşı araçlarını yeniden şekillendirme sürecine girecek İran'ın radikal mezhepçiliği destekleyeceği muhtemel gelişmeler arasında.

b) Terör ve Radikalizm Tehditleri

- **Yeni Radikal Akımlar:** Laboratuvar bir örgüt olan IŞİD benzeri örgütlerin dijital ortamda yeniden organize olması ve genç nüfusu hedeflemesi muhtemel.
- **Sınır Güvenliği ve Mülteci Krizi:** Özellikle Türkiye, Ürdün ve Lübnan, 2025'te de mülteci akını ve sınır güvenliği sorunlarıyla karşı karşıya kalma olasılığı yüksek.

4. Bölgesel İş Birlikleri ve Diplomasi

a) Abraham Anlaşmaları ve Yeni Normalleşmeler

- **Yeni Anlaşmaların Geleceği:** Körfez ülkelerinin İsrail'le ekonomik iş birliklerini artırması, bölgede güvenlik ve ticari bağların çeşitlenmesine yol açabilir.
- **Arap Ligi'nin Rolü:** Ortadoğu'da yeniden diplomasi odaklı bir sürecin başlaması, 2025'te görece sürdürülebilir bir ekonomik etkileşim yaratabilir.

b) Bölgesel Ekonomik Projeler

- **NEOM ve Büyük Altyapı Projeleri:** Suudi Arabistan ve diğer Körfez ülkelerinin büyük ölçekli projeleri, yabancı yatırımı çekmeye devam edecek. Ancak politik riskler bu yatırımları sekteye uğratabilir.

5. 2025 Yılı Öngörüler

- **Enerji ve Teknoloji Yatırımları:** Yenilenebilir enerji (güneş, rüzgâr) ve enerji depolama teknolojileri, büyüme fırsatları sunuyor.
- **Riskli Bölgelere Dikkat:** İran, Suriye ve Filistin bölgeleri yatırımcılar için yüksek risk taşıyor.
- **Çeşitlendirme Stratejileri:** Körfez ülkelerinde altyapı ve turizm yatırımları görece güvenli alanlar arasında.

2025 AVRUPA PROJEKSİYONU

1. Avrupa'da Güvenlik ve Politik Riskler

a) Ukrayna Savaşı ve Doğu Avrupa'daki Gerilimler

- **Ukrayna'nın Yeniden Yapılandırılması:** 2025'te Ukrayna'nın yeniden inşa süreci, Avrupa Birliği (AB) için ekonomik ve politik bir öncelik olmaya devam edecek. Ancak, savaş sonrası toparlanma sürecinde yolsuzluk ve altyapı sorunları risk yaratabilir.
- **Rusya ve NATO Gerilimi:** NATO'nun Doğu Avrupa'daki askeri varlığını artırma stratejisi, Rusya ile olan tansiyonu sürdürecektir. Özellikle Polonya ve Baltık ülkeleri, güvenlik harcamalarını artırmaya devam edecek.
- **Enerji Bağımsızlığı Çabaları:** Avrupa, Rusya'dan enerji ithalatını azaltmak için yenilenebilir enerji ve LNG'ye (sıvılaştırılmış doğal gaz) yöneliyor. Bu süreç, enerji piyasalarında dalgalanmalara neden olabilir.

b) Batı Avrupa'da Politik Kutuplaşma ve Popülizm

- **Popülist Hareketlerin Yükselişi:** 2025'te Fransa, Almanya, İtalya gibi ülkelerde aşırı sağ partilerin etkisi artabilir. Göçmen karşıtlığı ve AB karşıtı söylemler, siyasi istikrarı tehdit eden önemli faktörlerdir.

- **İç Bölünmeler:** Brexit sonrası İngiltere'nin Avrupa ile ilişkilerindeki belirsizlik ve İskoçya'nın bağımsızlık girişimlerinin tekrar gündeme gelmesi muhtemel.
- **Seçim Döngüleri ve Riskler:** 2025'te önemli seçimlerin yapılacağı ülkelerde siyasi değişimler bölgesel dengeleri etkileyebilir.
- c) **Güney Avrupa ve Ekonomik Zorluklar**
 - **İtalya, Yunanistan ve İspanya:** Bu ülkelerdeki yüksek kamu borcu ve ekonomik yavaşlama, AB genelinde ekonomik kırılma yol açabilir.
 - **Göç Krizi:** Afrika'dan gelen düzensiz göç, Güney Avrupa ülkelerinde sosyal ve ekonomik baskıları artırmaya devam edecek.

2. Avrupa'da Güvenlik Tehditleri

a) Siber Güvenlik ve Hibrit Savaş

- **Artan Siber Saldırıları:** Devlet destekli siber saldırılar ve kritik altyapılara yönelik tehditler (enerji şebekeleri, finans sistemleri) artacak.
- **Hibrit Savaş Taktikleri:** Dezenformasyon kampanyaları, sosyal medya üzerinden toplumsal kutuplaşmayı artırabilir.

b) Terörizm Riski

- **Yeni Tehditler:** Orta Doğu ve Afrika'dan Avrupa'ya geri dönen yabancı savaşçılar, güvenlik açısından risk oluşturmaya devam ediyor.
- **Aşırı Sağ Terörizmi:** Batı Avrupa'da aşırı sağ grupların şiddet potansiyeli, iç güvenlik için öncelikli bir tehdit haline gelebilir.

c) Göç ve Mülteci Akınları

- **Yeni Göç Dalgaları:** İklim değişikliği ve siyasi istikrarsızlık nedeniyle Afrika ve Orta Doğu'dan Avrupa'ya yeni göç dalgaları bekleniyor. Bu durum, özellikle Güney ve Doğu Avrupa ülkelerinde sosyal gerilimlere yol açabilir.

3. Avrupa'nın Stratejik Öncelikleri

a) Yeşil Dönüşüm

- **Yeşil Mutabakat:** AB, 2050'ye kadar karbon nötr olma hedefini sürdürüyor. Ancak enerji dönüşümüne yönelik maliyetler ve sosyal direniş, bu hedeflerin uygulanmasını yavaşlatabilir.
- **Enerji Çeşitlendirmesi:** Rusya'ya bağımlılığı azaltmak için yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırımlar artarken, nükleer enerjinin yeniden gündeme gelmesi bekleniyor.

b) Savunma ve NATO İş Birliği

- **Savunma Harcamaları:** Avrupa ülkeleri, NATO içindeki yük paylaşımı doğrultusunda savunma bütçelerini artırıyor. Özellikle Almanya ve Fransa'nın askeri modernizasyon projelerine ağırlık vermesi bekleniyor.
- **Avrupa Savunma Otonomisi:** AB'nin ortak savunma gücü oluşturma girişimleri, ABD ile ilişkilerde yeni bir denge arayışına işaret ediyor.

c) Teknolojik Rekabet

- **Dijital Egemenlik:** Avrupa, ABD ve Çin'e karşı kendi teknoloji altyapısını güçlendirme çabalarını sürdürecektir. Özellikle yapay zekâ ve 5G alanında yatırımlar artacak.
- **Veri Güvenliği:** GDPR standartlarının genişletilmesi ve veri güvenliği önlemlerinin artırılması gündemde.

4. Bölgesel İş Birlikleri ve Çatışma Alanları

a) Balkanlar ve AB Genişlemesi

- **Balkan Ülkeleri:** Sırbistan, Karadağ ve Kuzey Makedonya gibi ülkelerin AB'ye üyelik süreci yavaş ilerliyor. Ancak bu bölgede Çin ve Rusya'nın etkisini artırma çabaları AB için stratejik bir meydan okuma.
- **Kosova-Sırbistan Çatışması:** 2025'te bu bölgede yeni gerginlikler ortaya çıkabilir.

b) Kuzey Avrupa ve Arktik Güvenliği

- **Arktik Rekabeti:** İklim değişikliğiyle artan kutup kaynaklarına erişim rekabeti, Kuzey Avrupa ülkelerinin güvenlik önceliklerini değiştirebilir.

5. Kritik Hususlar

- **Yenilenebilir Enerji ve Teknoloji Sektörleri:** AB'nin yeşil dönüşüm stratejisi, enerji ve teknoloji alanında büyük yatırım fırsatları sunuyor.
- **Göç Yönetimi ve Altyapı Projeleri:** Güney Avrupa'da göç yönetimine yönelik altyapı yatırımları uzun vadeli fırsatlar yaratabilir.
- **Düşük Riskli Ekonomiler:** Almanya, Hollanda ve İskandinav ülkeleri, politik ve ekonomik istikrar açısından güvenli yatırım bölgeleri olmaya devam ediyor.

2025 RUSYA-UKRAYNA PROJEKSİYONU

1. Ukrayna Savaşı ve Gelecek Senaryoları

a) Savaşın Durumu: Devam Eden Düşük Yoğunluklu Çatışma

- **Cephe Hattı Durumu:** 2025'te Ukrayna'daki çatışmaların düşük yoğunluklu da olsa devam etmesi bekleniyor. Donbas ve Kırım gibi bölgelerde çatışma hatları sabitlenebilir, ancak taraflar arasında siyasi bir çözüm sağlanması zor görünüyor.
- **Rusya'nın Stratejisi:** Rusya'nın, işgal ettiği bölgeleri elde tutma ve Ukrayna'nın NATO veya AB üyeliğini engelleme çabalarını sürdürmesi bekleniyor.

b) Batı'nın Ukrayna'ya Desteği

- **Askeri Yardımlar:** ABD ve Avrupa ülkeleri, Ukrayna'ya askeri ve mali yardımlarını artırarak sürdürecektir. Ancak bu yardımların sürdürülebilirliği, Batı'daki ekonomik sorunlar ve halk desteğindeki düşüşle sınırlanabilir.

- Ukrayna'nın NATO ve AB Süreci: Ukrayna'nın NATO üyeliği tartışmalı kalmaya devam edecek. AB üyelik süreci ise ekonomik reformlar ve yolsuzlukla mücadeleye bağlı olarak yavaş ilerleyebilir.

c) İnsani ve Ekonomik Kriz

- **Mülteci Sorunu:** Ukrayna'dan Avrupa'ya olan göç hareketi, sosyal ve ekonomik baskıları artırıyor. Ukrayna'da ise iç göç ve insani yardım ihtiyacı artarak devam edecek.
- **Ekonomik Zorluklar:** Savaşın etkisiyle Ukrayna ekonomisinin toparlanması zaman alacak. Altyapı yatırımları ve yeniden inşa süreci, uluslararası yardım ve özel sektör yatırımlarıyla şekillenecek.

2. Rusya'nın Güvenlik ve Politik Riskleri

a) İç Politik Dinamikler

- **Putin'in Yönetimi:** Rusya'da artan ekonomik yaptırımlar ve savaşın uzaması, iç siyasi gerilimleri artırabilir. Ancak Putin rejiminin güçlü baskı mekanizmaları nedeniyle ciddi bir muhalefet hareketi beklenmiyor.
- **Halk Desteği ve Ekonomik Baskı:** Rus halkı üzerindeki ekonomik baskılar, rejimin halk desteğini azaltabilir. Özellikle orta sınıf üzerindeki yaptırım etkileri önemli olacak.

b) Ekonomik ve Askeri Kapasite

- **Yaptırımların Etkisi:** Batı'nın uyguladığı ekonomik yaptırımlar, Rusya ekonomisini zorlarken enerji gelirleri düşmeye devam ediyor. Ancak Rusya, Çin ve Hindistan gibi ülkelerle alternatif ekonomik ilişkiler kurmaya çalışıyor.
- **Askeri Kapasite:** Ukrayna'daki kayıplar nedeniyle Rus ordusunun modernizasyon kapasitesi zayıflayabilir. Bu durum, Rusya'nın uzun vadeli askeri gücünü sınırlandırabilir.

3. Küresel Güvenlik Perspektifi

a) NATO-Rusya İlişkileri

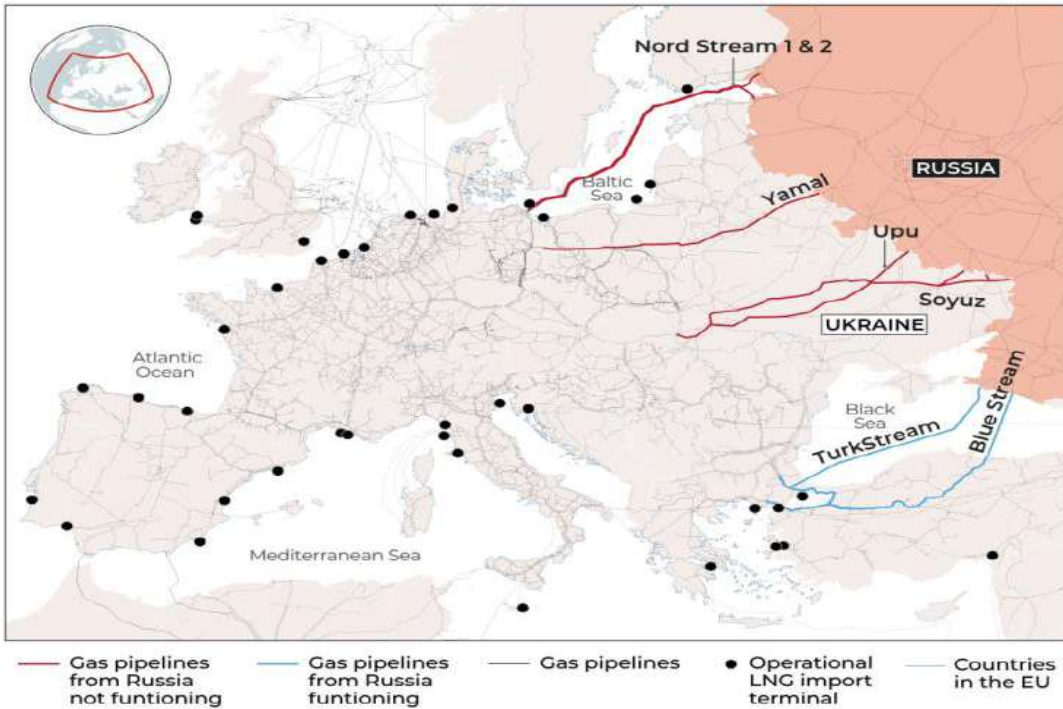
- **Yeni Demir Perde:** NATO'nun Doğu Avrupa'daki askeri varlığını artırması, Rusya tarafından tehdit olarak algılanmaya devam edecek. Özellikle Polonya, Baltık ülkeleri ve Finlandiya'nın savunma harcamaları ve NATO tatbikatları Rusya'yı daha agresif bir duruma itebilir.
- **Siber Savaş:** Rusya'nın Batı ülkelerine yönelik siber saldırıları, hibrit savaş stratejilerinin önemli bir parçası olmaya devam edecek.

b) Çin-Rusya İş Birliği

- **Stratejik Ortaklık:** Rusya, Batı'daki yaptırımlara karşı Çin'le ekonomik ve askeri ilişkilerini derinleştirecek. Ancak bu ilişki, Rusya'nın Çin'e bağımlılığını artırarak asimetrik bir ortaklık yaratabilir.

c) Enerji Güvenliği

- **Avrupa Enerji Stratejisi:** Avrupa'nın Rus gazına bağımlılığını azaltma çabaları, yenilenebilir enerji ve LNG altyapısına yapılan yatırımlarla sürecek. Rusya ise Asya pazarına yönelerek enerji gelirlerini çeşitlendirmeye çalışacak. Rusya'nın Avrupa'ya gaz tedarikini kesmesinin etkileri çok yönlü olarak domino etkisi yaratacak.

4. Olası Senaryolar

a) Kapsamlı Barış Görüşmeleri (Düşük Olasılık)

- Ukrayna ve Rusya arasında uluslararası arabulucular eşliğinde kalıcı bir barış anlaşması sağlanabilir. Ancak bu senaryonun gerçekleşmesi için tarafların önemli tavizler vermesi gerekiyor.

b) Dondurulmuş Çatışma (Orta Olasılık)

- Savaşın aktif çatışma kısmı durabilir, ancak Kırım ve Donbas gibi bölgelerdeki statü belirsizliği devam edebilir. Bu durum, bölgesel gerilimleri ve ekonomik belirsizlikleri sürdürür.

c) Savaşın Yoğunlaşması (Yüksek Olasılık)

- Batı'nın Ukrayna'ya desteği nedeniyle Rusya'nın saldırgan stratejilerini artırması ve savaşın daha geniş bir bölgeye yayılması riski bulunuyor. Bu durumda, NATO ve Rusya arasında doğrudan bir çatışma ihtimali artabilir.

5. Kritik Hususlar

a) Riskli Bölgeler

- Ukrayna ve çevresindeki bölgelere yatırım yapmak yüksek risk taşımaya devam ediyor. Ancak altyapı yeniden inşa projeleri uzun vadede fırsatlar sunabilir.

b) Enerji ve Savunma

- Avrupa'nın enerji altyapısına yaptığı yatırımlar (LNG terminaleri, yenilenebilir enerji projeleri) yatırımcılar için büyüme alanı oluşturuyor. Savunma sanayiine yapılan yatırımlar da hızla artacak.

c) Bölgesel Çeşitlendirme

- Rusya'nın yatırımlar nedeniyle Çin ve Hindistan gibi Asya pazarlarına yönelmesi, bu bölgelerde yeni ekonomik iş birlikleri için fırsatlar yaratabilir. Ancak bu bölgelerdeki yatırımlar dikkatle planlanmalıdır.

2025 PASİFİK BÖLGESİ PROJEKSİYONU

1. Bölgesel Güvenlik Dinamikleri

a) ABD-Çin Rekabeti: Pasifik'in Güvenlik Mimarisi

- **Tayvan Sorunu:** 2025'te Tayvan, ABD ve Çin arasındaki güç mücadelesinin odak noktası olmaya devam edecek. Çin'in Tayvan'a yönelik askeri baskıları artarken, ABD'nin bölgedeki askeri varlığını artırması gerilimi daha da tırmandırabilir.
- **Güney Çin Denizi:** Çin'in bölgede yapay adalar inşa ederek askeri varlığını güçlendirme çabaları, ASEAN ülkeleri ve ABD tarafından tepkiyle karşılanabilir. Serbest ticaret yollarının güvenliği, küresel ticaret için kritik bir risk unsuru olmaya devam edecek.

b) Hint-Pasifik Stratejileri

- **AUKUS ve QUAD İttifakları:** ABD, Avustralya ve Japonya'nın liderlik ettiği QUAD (Dörtlü Güvenlik Diyalogu) ve AUKUS (Avustralya, Birleşik Krallık, ABD) ittifakları, Çin'in etkisini dengelemek için daha aktif roller üstlenecek. Özellikle AUKUS kapsamında Avustralya'nın nükleer denizaltı edinimi, bölgesel güç dengesini değiştirebilir.
- **Japonya ve Güney Kore'nin Rolü:** Güney Kore ve Japonya, savunma harcamalarını artırarak ABD'nin bölgedeki stratejik hedeflerini destekleyecek. Ayrıca, bu ülkeler arasındaki diplomatik yakınlaşma, Kuzey Kore tehdidine karşı kolektif güvenlik çabalarını güçlendirebilir.

2. Çin'in Bölgesel ve Küresel Rolü

a) Ekonomik Güç ve Kuşak-Yol İnisiyatifi

- **Kuşak-Yol İnisiyatifi (BRI):** Çin, Asya Pasifik'te altyapı projeleri ve yatırımlarla etkisini artırmaya devam edecek. Ancak bu projelerin borç krizi yaratma potansiyeli, bölgesel ülkelerle Çin arasında gerilimlere neden olabilir.
- **Teknolojik Rekabet:** Çin, yapay zekâ, 5G teknolojisi ve yarı iletken üretiminde liderlik pozisyonunu güçlendirmeye çalışacak. Ancak ABD ve müttefiklerinin teknolojik kısıtlamaları, Çin'in küresel erişimini sınırlayabilir.

b) Askeri Modernizasyon

- **Deniz Kuvvetleri ve Uzay Güvenliği:** Çin'in deniz kuvvetlerini modernize ederek Güney Çin Denizi ve Hint-Pasifik'te askeri kontrolü artırması, bölgesel bir silahlanma yarışını tetikleyebilir.
- **Nükleer Kapasite:** Çin'in nükleer başlık kapasitesini artırması, ABD'nin stratejik savunma planlarını yeniden şekillendirebilir.

3. Kuzey Kore Tehdidi

- **Balistik Füze Denemeleri:** Kuzey Kore'nin uzun menzilli füze denemeleri ve nükleer programı, 2025'te bölgesel ve küresel güvenlik için önemli bir tehdit olmaya devam edecek.
- **Diplomasi ve Yaptırımlar:** Kuzey Kore'ye yönelik yaptırımların etkisizliği, ABD, Güney Kore ve Japonya'nın yeni diplomatik yaklaşımlar geliştirmesini gerektirebilir.
- **İnsani Durum:** Kuzey Kore'deki ekonomik kriz ve halkın yaşam koşulları, rejim üzerindeki iç baskıyı artırabilir.

4. Güneydoğu Asya (ASEAN) ve Bölgesel Stratejiler

a) ASEAN'ın Rolü

- **Bağımsız Dış Politika:** ASEAN ülkeleri, ABD ve Çin arasında denge politikası izlemeye devam edecek. Ancak Güney Çin Denizi üzerindeki egemenlik hakları konusunda Çin'le gerilimler artabilir.
- **Ekonomik İş Birliği:** ASEAN ülkeleri, Çin ve Batı arasında ticari ve teknolojik iş birliklerini artırmaya çalışarak kendi ekonomik kapasitelerini güçlendirecek.

b) Bölgesel İklim Krizi ve Doğal Afetler

- **İklim Değişikliği:** Pasifik'te yükselen deniz seviyeleri ve şiddetli doğal afetler, özellikle ada ülkelerini tehdit etmeye devam ediyor. Bu durum, iklim mültecilerinin artmasına yol açabilir.
- **Yenilenebilir Enerji Yatırımları:** Bölgedeki ülkeler, enerji güvenliği için güneş ve rüzgâr enerjisi yatırımlarını artıracak.

Asia-Pacific Regional Trade Groups

5. Küresel Ticaret ve Ekonomik Dinamikler

a) Serbest Ticaret ve Ekonomik Riskler

- **RCEP ve CPTPP Anlaşmaları:** Bölgedeki ülkeler, küresel ticarete öne çıkmak için Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklık (RCEP) ve Kapsamlı ve İlerici Trans-Pasifik Ortaklık Anlaşması (CPTPP) gibi serbest ticaret anlaşmalarını aktif şekilde kullanacak.
- **Tedarik Zinciri Çeşitlendirmesi:** Pandemi sonrası tedarik zinciri krizlerinden ders çıkaran şirketler, üretimlerini Vietnam, Endonezya ve Malezya gibi ülkelere kaydıracak.

b) Çin ve ABD'nin Ekonomik Savaşları

- **Ticaret Savaşları:** ABD'nin Çin'e yönelik teknoloji ve ticaret kısıtlamaları, bölgesel ticaret dinamiklerini değiştirebilir.
- **Alternatif Pazarlar:** Çin, ABD'ye bağımlılığı azaltmak için ASEAN ve Afrika pazarlarına yönelmeye devam edecek.

6. Olası Senaryolar

a) Tayvan Krizi Tırmanışı (Yüksek Olasılık)

- Çin'in Tayvan'a yönelik artan askeri baskıları, ABD'nin Tayvan'a doğrudan müdahalesine yol açabilir. Bu durum, geniş çaplı bir bölgesel çatışma riski yaratabilir.

b) Dondurulmuş Çatışma (Orta Olasılık)

- Güney Çin Denizi'nde statükonun korunması, düşük yoğunluklu bir gerilimle sonuçlanabilir.

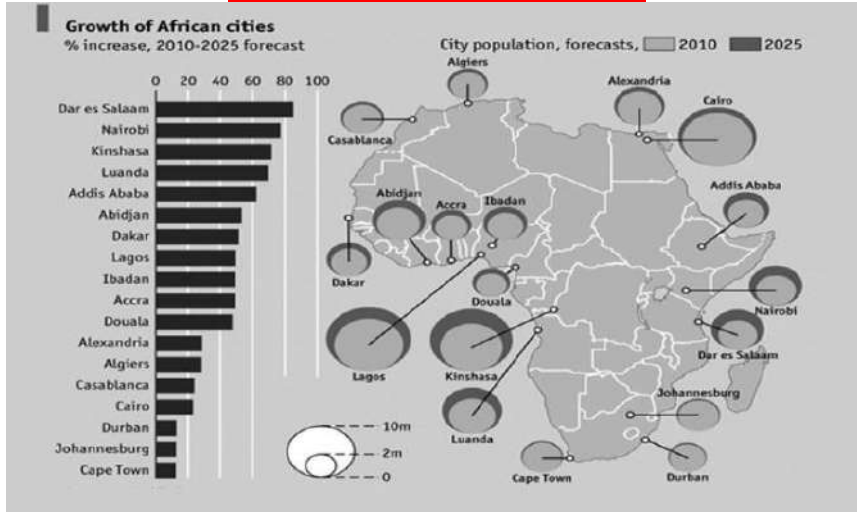
c) Diplomatik Uzlaşma (Düşük Olasılık)

- ABD ve Çin arasında ticaret ve güvenlik konularında bir dizi uzlaşma sağlanabilir. Ancak bu senaryonun gerçekleşme ihtimali mevcut dinamiklere göre düşük.

7. Kritik Hususlar

- **Yenilenebilir Enerji:** Bölgedeki iklim odaklı projeler, uzun vadeli yatırım fırsatları sunuyor.
- **Teknoloji ve Dijitalleşme:** Pasifik'te teknoloji ve altyapı projeleri, büyüme odaklı sektörler arasında.
- **Riskli Bölgeler:** Tayvan ve Güney Çin Denizi çevresindeki bölgelerde politik riskler nedeniyle yatırımlar dikkatle planlanmalıdır.

2025 AFRIKA PROJEKSİYONU

https://www.researchgate.net/publication/318311114_Developing_a_new_generation_of_African_Engineering_Academics/figures?lo=1

1. Bölgesel Güvenlik ve Siyasi Dinamikler

a) Sahra Altı Afrika: Çatışmalar ve İstikrarsızlık

• Batı Afrika ve Sahel Bölgesi:

- Terör gruplarının (örneğin, Boko Haram, El Kaide bağlantılı gruplar) etkinliği 2025'te de bölgeyi istikrarsızlaştırmaya devam edecek.
- Nijer, Burkina Faso ve Mali'deki askeri darbeler sonrası artan otoriter yönetimler, bölgesel iş birliğini ve ekonomik toparlanmayı zorlaştırabilir.

• Büyük Göller Bölgesi:

- Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nde devam eden silahlı çatışmalar hem insani krizlere hem de bölgesel istikrarsızlığa neden oluyor.
- Ruanda ve Uganda gibi komşu ülkelerin müdahaleleri, gerilimleri artırabilir.

b) Kuzey Afrika: Jeopolitik Rekabet ve İçsel Sorunlar

• Libya:

- 2025'te Libya'da siyasi bir uzlaşma sağlanması zor görünüyor. Rakip hükümetler arasındaki çatışmalar, ülkenin petrol kaynaklarını ve Avrupa'ya olan göç rotalarını etkileyebilir.

• Tunus ve Mısır:

- Tunus'ta artan ekonomik kriz ve siyasi istikrarsızlık, yeni sosyal hareketleri tetikleyebilir.
- Mısır, ekonomik zorluklarla mücadele ederken, iç güvenlik ve siyasi baskılarla uluslararası eleştirilerin odağında kalabilir.

2. Güvenlik Tehditleri

a) Terörizm ve Silahlı Gruplar

• Sahel'de Terörizm:

- Fransa ve diğer Batılı ülkelerin askeri varlığının azalması, Sahel bölgesinde terör gruplarının kontrolünü artırabilir.
- Bölgedeki ülkeler arasındaki iş birliği eksikliği, güvenlik tehditlerini büyütebilir.

• Doğu Afrika'da Silahlı Çatışmalar:

- Somali'de Eş-Şebab tehdidi devam edecek. Kenya ve Etiyopya'da sınır güvenliği tehdit altına girebilir.

b) Göç ve İnsan Ticareti

• Avrupa'ya Göç:

- Kuzey Afrika üzerinden Avrupa'ya yönelen göç, Akdeniz'de yeni trajedilere yol açabilir. İnsan kaçakçılığı ve göçmenlerin güvenliği ciddi bir sorun olmaya devam edecek.

c) İklim Krizine Bağlı Riskler

• Kuraklık ve Su Krizi:

- Afrika, 2025'te iklim değişikliğinden en çok etkilenen bölgelerden biri olmaya devam edecek. Kuraklık, su kıtlığı ve tarımsal üretimdeki düşüş, gıda güvenliğini tehdit ediyor.
- Özellikle Sahel ve Doğu Afrika bölgelerinde iklim kaynaklı göç ve toplumsal gerilimler artabilir.

3. Ekonomik Dinamikler ve Riskler

a) Ekonomik Gelişmeler

• Yükselen Borç Krizleri:

- Afrika'nın birçok ülkesi, artan borç yüküyle karşı karşıya. Çin'e olan borçlar ve IMF programları, ekonomik baskıyı artırabilir.
- Enflasyon, enerji fiyatları ve küresel ticaretteki belirsizlikler, kıta genelinde ekonomik büyümeyi sınırlayabilir.

• Kıtalararası Serbest Ticaret Anlaşması (AfCFTA):

- Afrika Kıtalararası Serbest Ticaret Bölgesi, bölgesel ticareti artırma potansiyeline sahip. Ancak altyapı eksiklikleri ve sınır düzenlemeleri, bu süreci yavaşlatabilir.

b) Enerji ve Doğal Kaynaklar

• Petrol ve Doğal Gaz:

- Nijerya, Angola ve Libya gibi petrol üreticisi ülkeler, enerji fiyatlarındaki dalgalanmalardan doğrudan etkileniyor.
- Doğal gaz yatırımları, Avrupa'nın Rus gazına alternatif arayışları nedeniyle artış gösterebilir.

• Yeşil Enerji Yatırımları:

- Güneş enerjisi ve hidroelektrik projeleri, Afrika'nın enerji potansiyelini harekete geçirebilir. Ancak finansman eksikliği, projelerin hayata geçirilmesini zorlaştırıyor.

4. Bölgesel ve Uluslararası İş birlikleri

a) Çin ve Afrika

• Kuşak ve Yol İnisiyatifi:

- Çin, altyapı projeleri ve enerji yatırımlarıyla Afrika'daki etkisini artırmaya devam edecek. Ancak borç krizleri, bazı ülkelerde Çin'e karşı tepkiyi artırabilir.

• Teknolojik İş birlikleri:

- Çin, telekomünikasyon ve dijital altyapı yatırımlarıyla Afrika'nın dijitalleşme sürecinde önemli bir rol oynayacak.

b) Batı ve Afrika

• ABD ve Avrupa'nın Stratejileri:

- ABD ve Avrupa, Afrika'daki ekonomik ve güvenlik sorunlarına yönelik daha proaktif politikalar geliştirmeye çalışacak. Ancak bu çabalar, Çin'in etkisini dengelemekte yetersiz kalabilir.

• Yardım ve Yatırım Politikaları:

- Batılı ülkeler, iklim değişikliğiyle mücadele ve insani yardım programlarına odaklanacak. Ancak bu yardımların sürdürülebilirliği tartışmalı olabilir.

5. Olası Senaryolar

a) Genişleyen Çatışmalar (Yüksek Olasılık)

- Sahel ve Doğu Afrika'da güvenlik sorunlarının artması ve bölgesel çatışmaların büyümesi bekleniyor.
 - İklim Kaynaklı Göç (Orta Olasılık)
- Kuraklık ve gıda krizleri nedeniyle milyonlarca kişinin iç ve dış göçe zorlanması muhtemel.

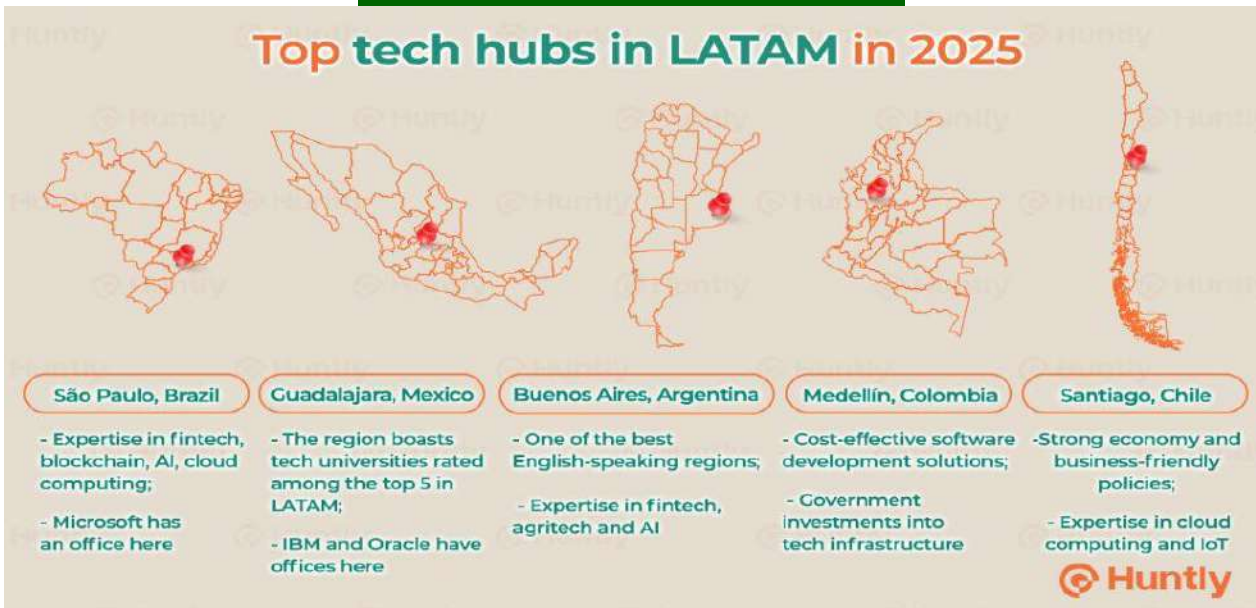
c) Bölgesel Ekonomik İş birliği (Düşük Olasılık)

- AfCFTA gibi girişimlerin başarılı olması durumunda, bölgesel ekonomik iş birliği kıtadaki ticaret ve büyümeyi artırabilir. Ancak bu süreç yavaş ilerleyecektir.

6. Kritik Hususlar

- **Yeşil Enerji ve Altyapı:** Güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi ve su projeleri, yatırım fırsatları sunuyor.
- **Tarım ve Teknoloji:** Afrika'nın tarımsal potansiyeli ve dijitalleşme süreci, uzun vadeli büyüme fırsatları yaratabilir.
- **Riskli Alanlardan Kaçınma:** Sahel ve Büyük Göller Bölgesi gibi çatışmalı alanlara yapılan yatırımlar dikkatle planlanmalıdır.

2025 LATİN AMERİKA PROJEKSİYONU:

<https://huntly.ai/blog/tech-hubs-in-latin-america/>

1. Bölgesel Güvenlik ve Siyasi Dinamikler

a) Siyasi Kutuplaşma ve Popülizm

• Popülist Liderlikler:

- Brezilya, Meksika ve Arjantin gibi büyük ülkelerde sağ ve sol popülist liderlikler arasındaki siyasi mücadele 2025'te de devam edecek.
- Halkın ekonomik eşitsizliklere olan tepkisi, sosyal hareketleri ve grevleri artırabilir.

- **Seçim Döngüleri ve Belirsizlikler:**
 - 2025'teki seçimler, Venezuela, Kolombiya ve Şili gibi ülkelerde siyasi istikrarı test edebilir. Seçim sonrası ekonomik ve sosyal reformların uygulanabilirliği düşük görünüyor.
- b) **Göç ve Sınır Güvenliği**
- **ABD-Meksika Göç Krizi:**
 - Orta Amerika'dan gelen göçmen akını, ABD-Meksika sınırında güvenlik ve insani krizlere neden olmaya devam edecek.
 - Meksika'da organize suç gruplarının göçmenleri hedef alması, güvenlik risklerini artırabilir.
- **Venezuela Göçü:**
 - Venezuela'dan komşu ülkelere olan göç, Kolombiya, Brezilya ve Peru'da sosyal ve ekonomik baskıları artırıyor.
- c) **Suç ve Şiddet**
- **Organize Suçlar ve Uyuşturucu Kaçakçılığı:**
 - Meksika, Kolombiya ve Orta Amerika ülkelerinde kartel şiddeti artmaya devam ediyor. Uyuşturucu ticareti hem bölgesel hem de küresel güvenlik açısından büyük bir tehdit oluşturuyor.
- **Brezilya'da Şehir Şiddeti:**
 - Büyük şehirlerdeki (Rio de Janeiro, São Paulo) suç oranları yüksek kalacak. Güvenlik güçlerinin yetersizliği ve polis şiddeti, toplumsal gerilimleri artırabilir.

2. Ekonomik Dinamikler ve Riskler

a) Ekonomik Büyüme ve Belirsizlikler

- **Yavaş Büyüme:**
 - 2025'te Latin Amerika ekonomilerinin düşük büyüme oranlarıyla karşı karşıya kalması bekleniyor. Yüksek borç seviyeleri, enflasyon ve dış ticaret bağımlılığı bu yavaşlamayı derinleştirebilir.
- **Hammaddelere Bağımlılık:**
 - Bölgenin ekonomik büyümesi büyük ölçüde madencilik (bakır, lityum) ve tarım (soya fasulyesi, kahve) ihracatına bağımlı kalacak. Ancak küresel talepteki dalgalanmalar risk oluşturuyor.

b) Sosyal Eşitsizlik ve Yoksulluk

- **Gelir Dağılımı Adaletsizliği:**
 - Bölgede sosyal eşitsizlikler, halkın ekonomik reform taleplerini ve siyasi protestoları artırabilir. Özellikle genç nüfus arasında işsizlik önemli bir sorun olacak.
- **Pandemi Sonrası Toparlanma:**
 - COVID-19 pandemisinin devam eden uzun vadeli etkileri, sağlık ve eğitim sistemleri üzerindeki baskıyı sürdürecektir.

c) Yeşil Ekonomi ve İklim Riskleri

- **Amazon Ormanları ve Çevresel Baskılar:**
 - Amazon yağmur ormanlarının korunması, Brezilya ve diğer bölge ülkeleri için küresel bir diplomasi konusu olmaya devam edecek. Çevre politikaları, ekonomik çıkarlarla çelişebilir.
- **Yenilenebilir Enerji Yatırımları:**
 - Lityum ve güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynakları, bölge için yatırım fırsatları yaratabilir. Özellikle Arjantin, Bolivya ve Şili'de lityum madenciliği kritik önemde olacak.

3. Uluslararası Aktörler ve Bölgesel İş Birlikleri

a) ABD ve Çin Etkisi

- **ABD'nin Bölgedeki Politikası:**
 - ABD, Latin Amerika'da Çin'in artan ekonomik etkisini dengelemek için diplomatik ve ticari çabalarını artırabilir. Ancak bu politikaların sürdürülebilirliği, ABD içindeki ekonomik ve siyasi dinamiklere bağlı olacak.
- **Çin'in Yatırımları:**
 - Çin, Kuşak ve Yol İnisiyatifi kapsamında altyapı ve enerji projelerine yatırım yapmaya devam edecek. Ancak bu projeler, borç krizlerini ve çevresel eleştirileri tetikleyebilir.

b) Bölgesel İş Birlikleri

- **Mercosur ve Ticaret Anlaşmaları:**
 - Mercosur gibi bölgesel ticaret blokları, ekonomik entegrasyonu artırmak için çaba gösterebilir. Ancak siyasi farklılıklar ve yerel çıkarlar, bu iş birliklerini sınırlandırabilir.
- **İklim Diplomasisi:**
 - Latin Amerika, küresel iklim değişikliği müzakerelerinde önemli bir aktör olarak rol alabilir. Ancak çevresel koruma politikaları ve ekonomik büyüme arasındaki denge, ülkeler için büyük bir zorluk olacaktır.

4. Güvenlik ve Politik Riskler

a) Kuzey Üçgeni (El Salvador, Guatemala, Honduras)

- **Şiddet ve Göç Krizi:**
 - Organize suç grupları ve ekonomik yoksulluk, bu ülkelerdeki göç krizini daha da derinleştirecek. ABD'ye olan göç akını, insani krizlere yol açabilir.

b) Venezuela ve Kolombiya

- **Venezuela Krizi:**
 - Ekonomik kriz, siyasi istikrarsızlık ve rejim karşıtı hareketler devam edecek. Komşu ülkeler, Venezuela'dan gelen göçmenlerle ilgili sosyal baskılarla karşı karşıya kalabilir.

• **Kolombiya ve FARC:**

- o Barış anlaşmasına rağmen, FARC ve diğer silahlı grupların yeniden güç kazanma ihtimali bulunuyor. Uyuşturucu ticareti, ülke genelinde güvenliği tehdit ediyor.

5. Olası Senaryolar

a) Siyasi ve Ekonomik İstikrarsızlık (Yüksek Olasılık)

- Artan ekonomik eşitsizlikler ve popülist politikalar, bölgesel siyasi krizleri ve protestoları tetikleyebilir.

b) Çevresel Kriz ve Uluslararası Baskılar (Orta Olasılık)

- Amazon ormanlarının yok olması ve çevresel felaketler, uluslararası yaptırımları veya diplomatik baskıları artırabilir.

c) Bölgesel İş birlikleri ve Reformlar (Düşük Olasılık)

- Bölgesel iş birliklerinin güçlenmesi, ekonomik büyüme ve sosyal reformlar için bir fırsat yaratabilir. Ancak bu senaryonun gerçekleşme olasılığı düşüktür.

<https://www.linkedin.com/pulse/latin-americas-diverse-lithium-opportunity-energy-future-emily-hersh/>

6. Kritik Hususlar

- Lityum ve Enerji Yatırımları: Bolviya, Şili ve Arjantin'deki lityum madenciliği, yenilenebilir enerji sektörü için stratejik bir fırsat.
- Tarım ve Gıda Üretimi: Bölgedeki tarım potansiyeli, küresel gıda güvenliği için kritik önemde.
- Riskli Alanlardan Kaçınma: Venezuela, Kolombiya ve Kuzey Üçgeni gibi ülkelerdeki politik ve güvenlik riskleri yatırımcılar için dikkat edilmesi gereken alanlar.

ÖZEL PROJEKSİYONLAR - 2025 ABD Projeksiyonu

1. İç Politika ve Siyasi Dinamikler

a) Seçim Sonrası Siyasi Tablo

• **Başkanlık ve Kongre Dengeleri:**

- o 2024 başkanlık ve kongre seçimlerinin sonuçları, 2025'te ABD'nin iç ve dış politikalarını belirleyecek. Eğer yönetimdeki bölünmüşlük ve kutuplaşma (örneğin, başkan bir partiden, kongre diğer partiden), politika yapımını tıkayabilir.

• **Siyasi Kutuplaşma:**

- o İki ana parti (Demokratlar ve Cumhuriyetçiler) arasındaki kutuplaşma, sosyal gerilimleri artırabilir. Bu durum, sosyal politikaların uygulanmasını zorlaştırabilir.

b) Sosyal Gerilimler ve Toplumsal Hareketler

• **İrk ve Eşitsizlik Konuları:**

- o İrk temelli protestolar ve gelir eşitsizliği konularında toplumsal gerilimler devam edebilir. Siyahi, Latin ve Asyalı topluluklar arasındaki hak talepleri 2025'te daha fazla gündeme gelebilir.

• **Silah Şiddeti ve Güvenlik:**

- o ABD'deki silah yasaları konusundaki tartışmalar sürerken, kitlesel silahlı saldırılar ve buna yönelik politik tepkiler önemli bir gündem maddesi olacak.

2. Ekonomik Durum ve Riskler

a) Ekonomik Yavaşlama ve Resesyon Riski

• **Faiz Politikaları:**

- o ABD Merkez Bankası (Fed), enflasyonu kontrol altına almak için faiz oranlarını yüksek tutabilir. Ancak bu durum, ekonomik büyümeyi yavaşlatma riskini beraberinde getiriyor.

• **Borç Tavanı Tartışmaları:**

- o ABD'nin kamu borcu, 2025'te tekrar borç tavanı krizlerine yol açabilir. Bu durum, piyasaları ve küresel finans sistemini etkileyebilir.

b) Teknolojik Yatırımlar ve Yeşil Ekonomi

• **Yenilenebilir Enerji ve İklim Yatırımları:**

- o Biden yönetiminin başlattığı "Yeşil Yeni Düzen" projeleri (Green New Deal) devam ederse, yenilenebilir enerji ve altyapı yatırımları ön planda olacak.

• **Yarı İletken ve Yapay Zekâ:**

- ABD, Çin ile rekabet kapsamında yarı iletken üretimini artırmaya ve yapay zeka teknolojilerine daha fazla yatırım yapmaya devam edecek.

c) İşgücü Piyasası

• Göçmen İşçiler ve Teknoloji:

- Teknolojinin hızlı gelişimi ve işgücü piyasasında otomasyonun artması, göçmen işçilerin durumunu tartışmaya açabilir. Yasal göç politikaları daha katı hale gelebilir.

3. Dış Politika ve Küresel Güvenlik

a) Çin ile Rekabet

• Tayvan ve Pasifik Stratejisi:

- ABD, Tayvan'ın güvenliğini sağlama konusunda Çin'e karşı askeri ve diplomatik çabalarını artıracak. Bu durum, Çin ile gerilimi daha da artırabilir.

• Teknoloji ve Ekonomi Savaşı:

- ABD, Çin'in teknoloji sektöründeki yükselişini engellemek için kısıtlayıcı ticaret politikaları ve teknolojik ambargolar uygulamaya devam edecek ve baskıyı artıracak.

b) Rusya ve Ukrayna Krizi

• Ukrayna'ya Destek:

- ABD, Ukrayna'ya askeri ve mali desteğini sürdürecektir. Ancak iç siyasi baskılar, bu desteğin ölçeğini sınırlayabilir.

• Rusya ile Gerilim:

- ABD, NATO'nun genişlemesi ve yaptırımlar üzerinden Rusya'ya karşı sert tutumunu en kötü senaryo olsa da devam ettirebilir.

c) Orta Doğu ve Enerji Politikaları

• İran ve Suudi Arabistan İlişkileri:

- ABD'nin İran'ın nükleer programını sınırlamaya yönelik çabaları 2025'te de devam edecek. Ayrıca Suudi Arabistan ile enerji politikaları ve İsrail-Filistin sorunu gibi konularda iş birliği sürecektir.

• Enerji Güvenliği:

- ABD, kaya gazı ve petrol üretimini artırarak Avrupa ve müttefik ülkeler için enerji güvenliğini sağlamada daha aktif bir rol oynayabilir.

d) Latin Amerika ve Göç

• Göçmen Politikaları:

- Orta Amerika'dan gelen göçmenlerin durdurulması hem iç politika hem de dış politika açısından önemli bir gündem maddesi olacak.

• Bölgesel İş Birliği:

- ABD, Çin'in Latin Amerika'daki etkisini sınırlamak için bölgedeki ticari ve diplomatik çabalarını artıracaktır.

4. Güvenlik Tehditleri

a) Siber Güvenlik

• Yapay Zekâ Destekli Saldırıları:

- ABD, Çin, Rusya ve diğer aktörlerden gelen yapay zekâ destekli siber saldırılara karşı savunma önlemlerini artıracak.

• Kritik Altyapı Koruması:

- ABD, enerji ve finans sistemleri gibi kritik altyapılara yönelik siber tehditleri öncelikli güvenlik riski olarak ele alacak.

b) İç Terörizm

• Aşırı Sağ ve Sol Gruplar:

- Aşırı sağcı milis grupları ve ideolojik çatışmalar, iç güvenlik açısından önemli bir tehdit oluşturmaya devam edecek.

5. Olası Senaryolar

a) Ekonomik Yavaşlama ve Sosyal Gerilim (Orta-Yüksek Olasılık)

- Yüksek faiz oranları ve ekonomik durgunluk, halk arasında sosyal huzursuzluklara yol açabilir. Bu durum, siyasi bölünmeleri derinleştirebilir.

b) Çin ile Kontrollü Gerilim (Orta Olasılık)

- ABD ve Çin arasında ekonomik ve askeri alanda rekabet sürse de taraflar doğrudan bir çatışmadan kaçınabilir. Diplomatik çabalar, Tayvan ve Güney Çin Denizi'nde gerilimi kontrol altında tutabilir.

c) Siyasi ve Sosyal Reformlar (Düşük Olasılık)

- ABD'de gelir eşitsizliği ve sosyal adalet konularında geniş çaplı reformlar yapılabilir. Ancak mevcut siyasi kutuplaşma bu senaryoyu zorlaştırıyor.

6. Kritik Hususlar

- **Teknoloji ve Yenilikçi Yatırımlar:** Yapay zekâ, yarı iletkenler ve yenilenebilir enerji sektörleri, uzun vadede büyüme vaat ediyor.

- **Enerji ve Savunma:** ABD'nin enerji güvenliği ve savunma harcamaları, bu sektörlerde önemli fırsatlar yaratabilir.

- **Riskten Kaçınma Stratejisi:** Siber güvenlik ve iç politik gerilimler gibi belirsizlikler, yatırımcılar için dikkatle takip edilmesi gereken alanlardır.

ÖZEL PROJEKSİYONLAR - 2025 Çin Projeksiyonu

1. İç Politika ve Sosyal Dinamikler

a) Xi Jinping'in Yönetimi

- **Güç Konsolidasyonu:**
 - Xi Jinping, yönetimdeki üçüncü dönemini güçlendirerek Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP) kontrolünü artıracak. Otoriter yönetim, muhalefeti bastırmaya ve devletin stratejik hedeflerini kesintisiz uygulamaya odaklanacak.
- **Toplumsal Baskılar:**
 - Ekonomik eşitsizlik, işsizlik ve demografik sorunlar, halkın tepkilerini artırabilir. Ancak, Çin'in otoriter yönetim yapısı geniş çaplı toplumsal protestoları kontrol altında tutacaktır.
- b) **Demografik Zorluklar**
- **Nüfusun Yaşlanması:**
 - Çin, 2025'te nüfus yaşlanmasının etkilerini daha yoğun hissetmeye başlayacak. İş gücündeki azalma ve yaşlı nüfusun artışı, sosyal güvenlik sistemine ciddi bir yük getirebilir.
- **Kentleşme ve Göç:**
 - Kırsaldan şehirlere göç devam ederken, mega kentlerdeki aşırı kalabalık ve altyapı sorunları, sosyal ve ekonomik baskılara neden olabilir.

2. Ekonomik Dinamikler ve Riskler

a) Ekonomik Büyüme ve Yavaşlama Riski

b) Büyüme Hedefleri:

- Çin'in 2025'te %4-5 arasında bir büyüme hedeflemesi bekleniyor. Ancak pandemi sonrası toparlanma ve küresel talepteki düşüş bu hedefleri tehdit edebilir.

• Gayrimenkul Krizi:

- Evergrande gibi dev şirketlerin iflasları sonrası emlak sektöründeki sorunlar devam ediyor. Bu durum, finansal istikrarsızlığı artırabilir.

c) Teknolojik Kendine Yeterlilik

• Yarı İletken Üretimi:

- ABD'nin uyguladığı teknoloji ambargolarına karşı Çin, yarı iletken üretiminde kendine yeterlilik sağlamaya odaklanacak. Ancak bu alandaki ilerleme kısıtlı olabilir.

• Yapay Zekâ ve İnovasyon:

- Yapay zekâ, robotik ve 5G teknolojilerinde liderliği hedefleyen Çin, bu alanlara büyük yatırımlar yapmaya devam edecek.

d) Yeşil Ekonomi ve İklim Politikaları

• Karbon Nötr Hedefleri:

- Çin, 2060 karbon nötr hedefini desteklemek için yenilenebilir enerji yatırımlarını artıracak. Özellikle güneş ve rüzgâr enerjisi sektörleri büyüyecek.

• Kömür Kullanımı:

- Ancak enerji talebindeki artış nedeniyle kömür kullanımının tamamen azaltılması kısa vadede mümkün olmayabilir.

3. Dış Politika ve Güvenlik

a) ABD-Çin Rekabeti

• Tayvan Krizi:

- Çin'in Tayvan üzerindeki askeri baskıları, ABD ile doğrudan çatışma riskini artırıyor. Tayvan Boğazı, 2025'te küresel güvenlik açısından en hassas bölgelerden biri olmaya devam edecek.

• Teknoloji ve Ekonomi Savaşı:

- ABD'nin uyguladığı teknoloji kısıtlamalarına karşı Çin, alternatif pazarlar ve teknolojik iş birlikleri geliştirmeye çalışacak.

b) Kuşak ve Yol İnisyatifi (OBOR)

• Altyapı Yatırımları:

- Çin, Kuşak ve Yol İnisyatifi kapsamında Asya, Afrika ve Latin Amerika'da altyapı projelerine yatırım yapmaya devam edecek. Ancak bu projeler borç krizlerine ve yerel direnişlere yol açabilir.

• Borç Diplomasisi:

- Çin'in borç verdiği ülkelerdeki geri ödeme sorunları, projelerin sürdürülebilirliğini tehdit edebilir.

c) Güney Çin Denizi ve ASEAN Ülkeleri

• Deniz Hakları:

- Çin'in Güney Çin Denizi'ndeki hak iddiaları, ASEAN ülkeleri ve ABD ile gerilim yaratmaya devam edecek. Bu bölge, askeri tatbikatlar ve diplomatik çatışmaların merkezi olacak.

• Diplomatik Baskılar:

- Çin, bölge ülkelerini ekonomik iş birliği ile cezbetmeye çalışsa da güvenlik endişeleri bu çabaları sınırlandırabilir.

d) Rusya ile Stratejik Ortaklık

• Enerji İş Birliği:

- Rusya'dan enerji ithalatını artıran Çin, bu ortaklığı 2025'te derinleştirecek. Ancak bu ilişkinin dengesiz doğası, Çin'in Rusya üzerindeki etkisini artırabilir.

• Batı'ya Karşı Koordinasyon:

- Çin ve Rusya, Batı'nın yaptırımlarına karşı ekonomik ve siyasi koordinasyonu güçlendirebilir.

4. Güvenlik Tehditleri

a) Siber Güvenlik

- **Yapay Zekâ Destekli Siber Saldırıları:**
 - Çin hem saldırı hem de savunma kapasitelerini artırarak siber alanda daha agresif bir strateji benimseyebilir.
- b) **İç Güvenlik ve Sosyal Kontrol**
- **Sincan ve Tibet Sorunları:**
 - Çin, Sincan Uygur Bölgesi ve Tibet gibi bölgelerdeki muhalefeti bastırmaya devam edecek. İnsan hakları ihlalleri konusundaki uluslararası baskılar artabilir.
- **Gözetim Devleti:**
 - Sosyal kredi sistemi ve dijital gözetim teknolojileri, halk üzerindeki kontrolü artıracak. Ancak bu durum, uluslararası alanda eleştirileri yoğunlaştırabilir.

5. Olası Senaryolar

a) Tayvan Krizi'nin Tırmanması (Yüksek Olasılık)

- Çin'in Tayvan'a yönelik askeri adımları, ABD ve müttefikleriyle doğrudan bir çatışma riskini artırabilir.

b) Ekonomik Yavaşlama ve Toplumsal Gerilim (Orta Olasılık)

- Gayrimenkul krizleri ve büyüme yavaşlaması, Çin'de toplumsal huzursuzluklara yol açabilir. Ancak bu durumun büyük çaplı bir gerilime dönüşmesi düşük ihtimaldir.

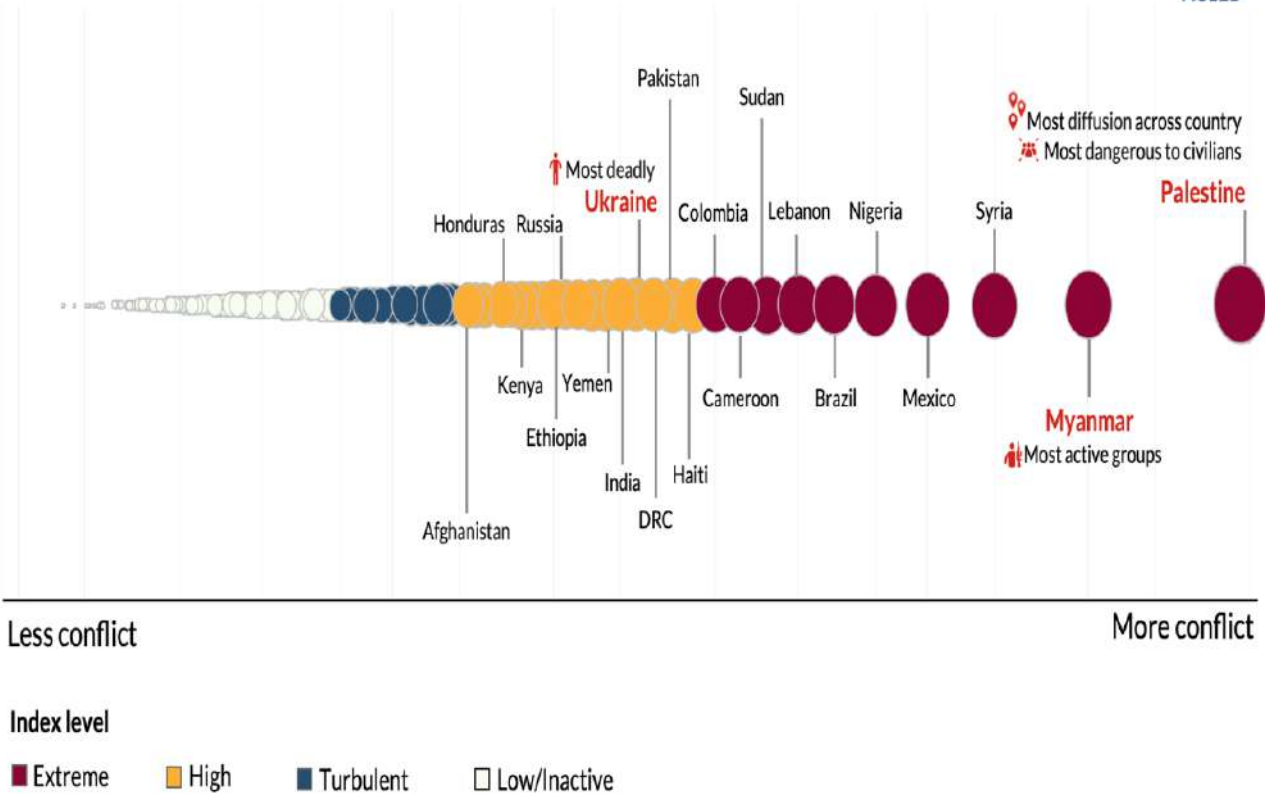
c) Bölgesel İş Birliği ve Uzlaşma (Düşük Olasılık)

- Çin'in Güney Çin Denizi ve Tayvan konularında diplomatik bir çözüm arayışı içine girmesi mümkün, ancak mevcut şartlarda bu senaryonun gerçekleşme olasılığı düşüktür.

6. Kritik Hususlar

- **Teknoloji ve İnovasyon:** Çin, yapay zekâ, 5G ve yarı iletken sektörlerinde yatırım fırsatları sunabilir.
- **Yenilenebilir Enerji:** Güneş ve rüzgâr enerjisi projeleri, uzun vadeli büyüme alanlarıdır.
- **Risk Alanlarından Kaçınma:** Gayrimenkul sektörü ve Tayvan merkezli belirsizlikler, yatırımcılar için dikkatle değerlendirilmelidir.

Conflict Index: country rankings

<https://acleddata.com/conflict-index/>